

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της εταιρείας ENERGEAN OIL & GAS- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη χερσαία περιοχή «Αιτωλοακαρνανία»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από δύο (2) άρθρα.

Με τις διατάξεις του άρθρου πρώτου φέρεται προς κύρωση η από 25/05/2017 σύμβαση μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της εταιρείας ENERGEAN OIL & GAS- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη χερσαία περιοχή «Αιτωλοακαρνανία».

Η εν λόγω σύμβαση, που έχει συνταχθεί τόσο στην ελληνική όσο και την αγγλική γλώσσα, περιλαμβάνει τριάντα τρία (33) άρθρα και έξι (6) παραρτήματα. Ειδικότερα:

- 1) Στο προοίμιο της σύμβασης αφενός εισάγονται οι ορισμοί των τεχνικών όρων και αφετέρου προβλέπονται ερμηνευτικοί κανόνες.
- 2) Στο άρθρο 1 περιγράφεται το αντικείμενο της σύμβασης. Συγκεκριμέ-

νωσ, ορίζεται ότι το Δημόσιο, ως Εκμισθωτής, παραχωρεί στον Μισθωτή αποκλειστικά δικαιώματα για την εκτέλεση Εργασιών Πετρελαίου στη Συμβατική Περιοχή.

3) Τα άρθρα 2 και 3 ορίζουν τη διάρκεια του βασικού σταδίου των ερευνών σε οκτώ (8) έτη και ρυθμίζουν το πλαίσιο των συμβατικών υποχρεώσεων του Μισθωτή. Ειδικότερα, η οκταετία διαιρείται σε τρεις διαδοχικές φάσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων ο Μισθωτής υποχρεούται να εκπληρώνει κάθε φορά το Πρόγραμμα Ελαχίστων Εργασιών και να καταβάλλει την προβλεπόμενη Ελάχιστη Δαπάνη.

4) Με το άρθρο 4 εισάγεται η υποχρέωση των δύο μερών, του Εκμισθωτή και του Μισθωτή, να συγκροτήσουν μια Τεχνική Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία θα αποτελείται από έξι (6) συνολικώς πρόσωπα.

5) Το άρθρο 5 προβλέπει την υποχρέωση του Μισθωτή να καταρτίζει κάθε χρόνο και να υποβάλλει προς έγκριση στον Εκμισθωτή Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών, καθώς και τον αντίστοιχο Προϋπολογισμό.

6) Με το άρθρο 6 ρυθμίζεται η δυνατότητα του Μισθωτή να παραιτείται από τα δικαιώματα έρευνας σε ολόκληρη τη Συμβατική Περιοχή ή σε τμήμα αυτής. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκυρη παραίτησή του αποτελεί η εκπλήρωση των ελάχιστων συμβατικών υποχρεώσεών του.

7) Με το άρθρο 7 εισάγεται η υποχρέωση του Μισθωτή να ενημερώσει αμελλητί και εγγράφως τον Εκμισθωτή, αμέσως μόλις προβεί σε Ανακάλυψη Υδρογονανθράκων στη Συμβατική Περιοχή. Περαιτέρω, ο Μισθωτής υποχρεούται να καταρτίσει και να υποβάλει προς έγκριση στο Δημόσιο Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Παραγωγής του κοιτάσματος.

8) Το άρθρο 8 ορίζει τη διάρκεια του σταδίου εμπορικής εκμετάλλευσης του κοιτάσματος σε είκοσι πέντε (25) έτη, με δυνατότητα δύο πενταετών παρατάσεων. Με τη λήξη του σταδίου εκμετάλλευσης ο Μισθωτής υποχρεούται να αποδίδει ελεύθερη και καθαρή την περιοχή στο Δημόσιο.

9) Το άρθρο 9 περιγράφει λεπτομερώς τις υποχρεώσεις και ευθύνες του Μισθωτή κατά την εκτέλεση Εργασιών Πετρελαίου στη Συμβατική Περιοχή.

10) Το άρθρο 10 περιέχει όρους συνήθεις σε συμβάσεις αποκλειστικότητας.

11) Συμφώνως προς το άρθρο 11, εάν το ανακαλυφθέν Κοίτασμα Υδρογονανθράκων εκτείνεται εκτός των ορίων της Συμβατικής Περιοχής του Μισθωτή, σε συμβατική περιοχή άλλου μισθωτή, ο Μισθωτής οφείλει να κα-

ταρτίσει και να υποβάλει στον αρμόδιο Υπουργό Πρόγραμμα Ενοποίησης της Έρευνας και Εκμετάλλευσης του κοιτάσματος υδρογονανθράκων. Σε περίπτωση που το κοιτάσμα εκτείνεται μεν εκτός της Συμβατικής Περιοχής, αλλά σε περιοχή που δεν έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο, ο Μισθωτής οφείλει να υποβάλει στον αρμόδιο Υπουργό Ενιαίο Πρόγραμμα Ανάπτυξης.

12) Το άρθρο 12 επιβάλλει στον Μισθωτή την υποχρέωση τήρησης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

13) Το άρθρο 13 προσδιορίζει τη μέθοδο υπολογισμού και τη διαδικασία καταβολής του ετήσιου μισθώματος, είτε σε χρήμα είτε σε είδος.

14) Τα άρθρα 14 και 15 αφενός ρυθμίζουν θέματα φορολογίας των Συμμισθωτών και αφετέρου καθορίζουν τις αποζημιώσεις και τα πρόσθετα ανταλλάγματα που οφείλει να καταβάλλει ο Μισθωτής προς το Δημόσιο.

15) Με τα άρθρα 16 και 17 προσδιορίζεται αφενός ο τρόπος υπολογισμού της αξίας των υδρογονανθράκων και αφετέρου η ακολουθητέα μέθοδος για την ποσοτική τους μέτρηση.

16) Συμφώνως προς το άρθρο 18, σε περίπτωση πολέμου ή απειλής πολέμου, ο Μισθωτής υποχρεούται να θέτει στη διάθεση του Δημοσίου, κατόπιν σχετικού αιτήματος του τελευταίου, το σύνολο ή συγκεκριμένο τμήμα του μεριδίου του επί της παραγωγής των Υδρογονανθράκων.

17) Το άρθρο 19 προβλέπει την υποχρέωση του Μισθωτή να τηρεί ακριβή αρχεία για όλες τις δραστηριότητές του στη Συμβατική Περιοχή. Ο Εκμισθωτής διαθέτει μεν το δικαίωμα πρόσβασης στο περιεχόμενο των αρχείων, υπό τον όρο, όμως, ότι θα διαφυλάσσει τον εμπιστευτικό τους χαρακτήρα.

18) Το άρθρο 20 κατοχυρώνει τη δυνατότητα του Μισθωτή να μεταβιβάζει σε Ανεξάρτητο Τρίτο το σύνολο ή μέρος των δικαιωμάτων του από τη Σύμβαση Μίσθωσης.

19) Το άρθρο 21 ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες το Δημόσιο μπορεί να κηρύξει έκπτωτο τον Μισθωτή λόγω παραβίασης των συμβατικών του υποχρεώσεων.

20) Το άρθρο 22 προβλέπει τα δικαιώματα του Δημοσίου σε περίπτωση που ο Μισθωτής περιέρχεται σε κατάσταση αφερεγγυότητας.

21) Το άρθρο 23 ορίζει τη διαδικασία επίλυσης των διαφορών μεταξύ των μερών. Οι τρεις εναλλακτικές μέθοδοι που προβλέπονται στη Σύμβαση, είναι: α) η προσφυγή σε Αποκλειστικό Εμπειρογνώμονα, β) η διαιτησία και γ) η διαμεσολάβηση.

22) Συμφώνως προς το άρθρο 24, τα Μέρη οφείλουν να συνεργάζονται με πνεύμα καλής πίστης, προκειμένου να επιτυγχάνεται ο σκοπός της Σύμβασης.

23) Το άρθρο 25 κατοχυρώνει το δικαίωμα του Μισθωτή να χρησιμοποιεί εργολάβους και υπεργολάβους για την εκτέλεση της Σύμβασης.

24) Το άρθρο 26 ορίζει την έννοια της ανωτέρας βίας και προβλέπει τις συνέπειες της επέλευσης τέτοιου είδους γεγονότων.

25) Το άρθρο 27 προβλέπει ότι, σε περίπτωση που καθυστερήσει, πέραν της νόμιμης προθεσμίας, η έκδοση κάποιας αναγκαίας για την εκτέλεση της Σύμβασης διοικητικής άδειας, αναστέλλονται για το αντίστοιχο διάστημα οι υποχρεώσεις του Μισθωτή.

26) Συμφώνως προς το άρθρο 28, εάν ο Μισθωτής στηρίζεται στην οικονομική και τεχνική ικανότητα της Μητρικής Εταιρείας, οφείλει να παράσχει στον Εκμισθωτή Εγγύηση Μητρικής Εταιρείας.

27) Στα άρθρα 29-33 ρυθμίζεται ο τρόπος επικοινωνίας των μερών, προβλέπεται ότι η τροποποίηση της Σύμβασης πρέπει να κυρωθεί με νόμο, ορίζεται ως εφαρμοστέο Δίκαιο το ελληνικό και καθορίζεται ως ημερομηνία έναρξης της ισχύος της Σύμβασης η ημερομηνία δημοσίευσης του κυρωτικού νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

28) Η Σύμβαση περιλαμβάνει, τέλος, και τα εξής παραρτήματα:

α) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Στοιχειώδη ορθογώνια που συνιστούν τη Συμβατική Περιοχή.

β) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Χάρτης Συμβατικής Περιοχής.

γ) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: Λογιστική διαδικασία.

δ) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: Αίτηση συναίνεσης για όρυξη γεώτρησης.

ε) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: Ασφάλειες.

στ) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ: Υπόδειγμα τραπεζικής εγγύησης.

Με το άρθρο δεύτερο του νομοθετήματος καθορίζεται η έναρξη της ισχύος του από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

Επί του άρθρου πρώτου

Με το άρθρο πρώτο του υπό ψήφιση νομοσχεδίου κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η ως άνω Σύμβαση.

Σχετικώς σημειώνεται ότι η διοικητική δράση του κράτους εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης (βλ. Σπ. Φλογαίτη, Η διοικητι-

κή σύμβαση: έννοια και φύση, Αθήνα, 1991, σελ. 21). Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική και κρίνεται αναγκαία όταν η σύμβαση είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους που δεσμεύουν τους τρίτους (μη συμβαλλομένους), είτε περιέχει όρους που αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση και λύση της σύμβασης με διαιτησία. Στις περιπτώσεις αυτές η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της όμως εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη, δυνάμει της οποίας και μόνο παράγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ιδρύει (βλ. ΣτΕ 4025/1998 και 880/2016 καθώς και Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2017, σελ. 184 επ., συμφώνως προς τον οποίο, αν η σύμβαση δεν έχει κυρωθεί με νόμο, οι όροι της δεν δύνανται να υπερισχύσουν διατάξεων της νομοθεσίας).

Εξ άλλου, όπως γίνεται δεκτό και έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής [βλ., ενδεικτικώς, τις εκθέσεις επί των νομοσχεδίων: «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του Έργου της Μελέτης, Κατασκευής, Χρηματοδότησης, Λειτουργίας, Συντήρησης και Εκμετάλλευσης του τμήματος Μαλιακός – Κλειδί του Αυτοκινητοδρόμου Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Εύζωνοι (ΠΑΘΕ) και ρύθμιση συναφών θεμάτων» (ν. 3605/2007), «Κύρωση της Σύμβασης Πώλησης Μετοχών και της Συμφωνίας Μετόχων μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Deutsche Telekom AG» (ν. 3676/2008), «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (ν. 4389/2016), «Για την κύρωση της από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 13ης Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ και άλλες διατάξεις» (ν. 4404/2016), «Κύρωση της από 14.11.2014 Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών για την απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΟ Α.Ε. και της από 19.7.2016 Τροποποιητικής Σύμβασης και ρύθμιση λοιπών συναφών θεμάτων» (ν. 4422/2016)], όταν κυρούται σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανό-

νες που δεσμεύουν τρίτους, έχουν τη φύση νομοθετικής διάταξης και, ως εκ τούτου, οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών είναι δυνατόν να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2018

Ο εισηγητής
Αλέξανδρος Κεσσόπουλος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών